

(/)

🏠 (/) > 2. Verdenskrig (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Heinz i Hitlers Luftwaffe

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/for-danmarks-frihed>)

Heinz i Hitlers Luftwaffe

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 5848

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe\)\) **in**](http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe&title=\]\(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/heinz-i-hitlers-luftwaffe&title=\)\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Susanne Kragh (red)

Heinz i Hitlers Luftwaffe – et tysk vidnesbyrd fra 2. Verdenskrig

TRYKVÆRKET. 304 s., ill. Pris: 249,- kr.

Af Poul Ulrich Jensen

En novemberdag i 2008 mødte en ældre herre op på Folkeregisteret i København med en noget usædvanlig anmodning. Han var i 1944 som tysk soldat udstationeret i København, og her blev han forelsket i en dansk pige, som han nu 64 år senere søgte at opspore. Det lykkedes trods yderst sparsomme oplysninger at finde hende, så det samme dag blev til et bevægende gensyn. For en af de ansatte, Susanne Kragh, var det dog ikke enden på historien. For den 87 årige Heinz Wiesenhöfer havde mere på hjerte. Han havde på bånd, i håndskrevne notater og med omhyggeligt bevarede personlige fotos og dokumenter samlet historien om sin opvækst, uddannelse og især tiden som soldat under 2. Verdenskrig.

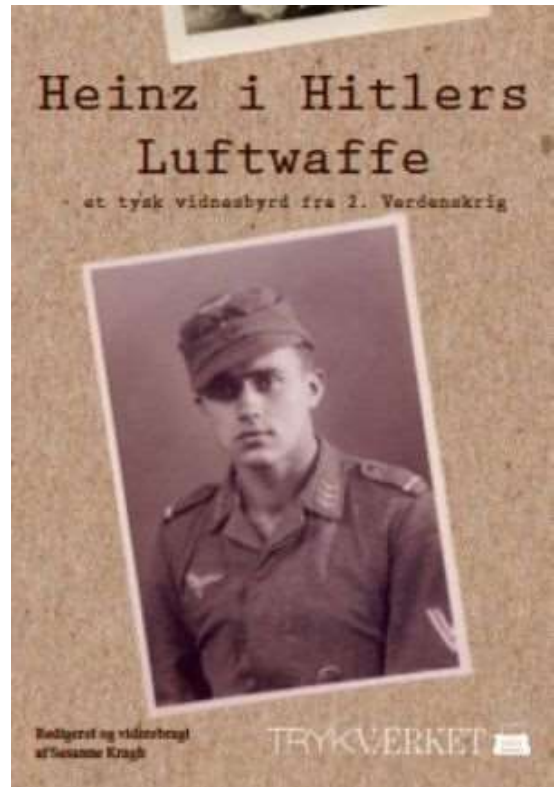
Forsøg på at få denne beretning udgivet i Tyskland i 1990'erne havde været forgæves, men heldigvis tog Susanne Kragh udfordringen op, og på 10 års dagen for hans besøg på Folkeregisteret udkom Heinz i Hitlers Luftwaffe. Som undertitlen fortæller, er det et tysk vidnesbyrd fra 2. Verdenskrig, og selv om bogmarkedet bliver rigeligt forsynet med udgivelser om nazismen og verdenskrigen, hører

øjenvidneberetninger fra menige tyske soldater til sjældenhederne. Det er interessant læsning at følge Heinz Wiesenhöfers oplevelser. De er skildret uden den store dramatik eller selvmedlidenhed, men de voldsomme menneskelige omkostninger ved en opvækst i et totalitært samfund og senere som del af den tyske krigsmaskine på vej mod det endelige nederlag træder tydeligt frem.

Opvæksten i Datteln, hvor forældrene ved hans fødsel i 1921 på grund af boligmangel boede i den lille bys nedlagte fængsel, var præget af efterdønningerne fra nederlaget i 1. Verdenskrig, og i begyndelsen af 1930'erne af nazisternes fremmarch. Det var dog ikke en ideologi, der greb familien Wiesenhöfer, og den nye politiske orden efter Hitlers udnævnelse til rigskansler den 30. januar 1933 vakte ikke nogen begejstring. Fakkeltog og marcherende SA-folk signalerede, at noget var anderledes, og i skolen blev de "onde" jøder en del af undervisningen, men ellers gik livet videre uden de store forandringer. Heinz bestod i marts 1938 svendep prøve som tagdækker, og i sommeren 1939 medvirkede han som høsthjælp i Østpreussen.

Der er en slående kontrast mellem hans nøgterne beskrivelse af egne oplevelser og de højdramatiske begivenheder, der udspillede sig omkring ham på tærsklen til en ny verdenskrig. Krigsudbruddet den 1. september får således denne kommentar: "Da togene blev inddraget, måtte jeg leje et værelse i Gelsenkirchen. Da der straks blev uddelt rationeringsmærker, var næsten alt reguleret. Kun i bageriet kunne man få bagværk uden mærker. Jeg glemmer ikke, hvordan jeg den aften efter fyraften købte bagværk for 50 Pfennig og spiste, til der ikke var mere tilbage". Men snart blev Heinz indrullet i den tyske krigsmaskine, og som en slags ingeniør ved flyvevåbnet kom han vidt omkring til Luftwaffes baser fra Rusland i nord til Sicilien i syd. Det blev længe til en tjenestetid uden dramatik og blodige oplevelser, hvor krigshandlingerne spøjte i kulissen, men hverdagen bestod af rutineopgaver og en evig jagt på ordentlig forplejning.

Som han konkluderer: "Det er skønt at være soldat, når man er mæt". Derfor følte en forflyttelse i sommeren 1944 til Flugzeugführerschule B 34 i København også som et sandt paradys med alt, hvad man kunne ønske sig af levnedsmidler. Det blev også til en forelskelse i en dansk pige, og deres korte møde skulle 64 år senere bringe ham tilbage til København. Men ellers bød tjenestetiden som en lille brik i det enorme militærapparat ikke på mange gode oplevelser. Forholdene blev stadig mere kaotiske, og i foråret 1945 befandt han sig i Holland, hvor de tyske tropper var hårdt trængt og på vej ind i en håbløs overlevelseskamp.

Her fik Heinz Påskedag den 1. april sin ilddåb, der samtidig blev hans eneste deltagelse i kamphandlinger. Et skud fra et engelsk rekognosceringskøretøj sendte ham på lazarettet i den hollandske by Lochem, hvor man kunne konstatere, at alle fingrene på den venstre hånd var revet løs og højre hånds pegefinger knust. Den endelige afslutning på krigen kom han således til at opleve på et lazaret som engelsk krigsfange, og som sine medpatienter nærrede han en velbegrunnet skræk for fremtiden. Hvad var der tilbage af hjem og familie, hvordan skulle man overleve og tjene til det daglige brød i et sønderbombet Tyskland? Det lykkedes for Heinz at finde arbejde, stifte familie og langsomt vende tilbage til en normal tilværelse. Fortiden som soldat kom han til at betragte som en uundgåelig del af livet mere end en tabt tid.

Og selv om det ifølge hans egen vurdering var meget vanskeligt, eller slet ikke muligt, at fortælle korrekt og sagligt om tiden som soldat fra 1941 til 1945, gjorde han det alligevel. Hans erindringer skulle give en forståelse af, hvilke omkostninger en krig har for den enkelte. Heinz Wiesenhöfer døde i 2014, men Susanne Kragh har på bedste vis forvaltet hans efterladte materiale. Det er blevet en fin bog med velvalgte illustrationer, hvor Heinz' private fotos og officielle dokumenter fra hans soldatertid supplerer beretningen på bedste vis. Det er et vigtigt tysk vidnesbyrd, der varmt kan anbefales.

[Historie-online.dk, den 1. januar 2019]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/for-danmarks-frihed>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

▶

**SIGNAL: ET NAZISTISK
PROPAGANDABLAD I
DANMARK 1940-1945**

▶

**PARIS EFTER BEFRIElsen
1944-1949**

(/article/items/view/2816/4)
(<http://www.historie-online.dk/boger/paris-efter-befrielsen-1944-1949>)

▶

LENA MUKHINAS DAGBOG

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lena-mukhinas-dagbog>)
